

I. BENDRASIS UGDYMAS

1. KOKYBĖS KRITERIJAI GRINDŽIAMAS STRATEGINIS VALDYMAS

Uždaviniai

1.1. Optimizuoti bendrojo ugdymo sistemos sandarą ir funkcijas

Valdymui optimizuoti bus patikslinta bendrojo ugdymo politiką formuojančių institucijų (UPC, ŠAC, NMVA, NEC), kitų organizacinių darinių sandara ir funkcijos, atskiriant nešališką ekspertinę veiklą nuo politikos formavimo ir suinteresuotų šalių atstovavimo.

ĮGYVENDINTA. 2019 METŲ RUGSĖJO MĖNESĮ ĮKURTA NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

Tobulinant ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą, svarbu ne tik plėsti įstaigų tinklą, bet ir didinti ugdymo organizavimo formų ir turinio įvairovę, parengti programas skirtingiems lavinimo poreikiams tenkinti – dvikalbiams ir kitakalbiams, taip pat turintiems negalią ar specialiųjų poreikių vaikams. Pedagoginio personalo ir administracijos konkursinę atestaciją numatoma rengti kas penkerius metus.

ĮGYVENDINTA. 2020 METAIS (LR PREZIDENTO G. NAUSĖDOS TEIKIMU) PRIIMTOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO PATAISOS LEISIANČIOS ĮGYVENDINTI ĮTRAUKIŲJŲ UGDYMĄ NEGALIOS AR SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ TURINTIEMS VAIKAMS.

ĮGYVENDINTA IŠ DALIES. 2018 METAIS (LR PREZIDENTĖS D. GRYBAUSKAITĖS TEIKIMU) PRIIMTOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO PATAISOS DĖL MOKYKLŲ VADOVŲ ATSAKOMYBĖS, KONKURSŲ, VERTINIMO, PAGALBOS VADOVAMS

ĮGYVENDINTA. NUO 2018 M. DU KARTUS BUVO KELIAMAS MOKYKLŲ VADOVŲ DARBO UŽMOKESTIS.

SUDARYTOS SĄLYGOS KEISTI BENDROJO UGDYMO TURINĮ IR PRADĖTA ĮGYVENDINTI.

BŪTINA: teisės aktuose įtvirtinti didesnę pagalbą sugrįžusių iš emigracijos lietuvių šeimų vaikams, pvz.: individualizuotas mokymas pirmuosius metus sugrįžus į Lietuvą.

Privalomas priešmokyklinis ugdymas bus pradedamas vaikui sulaukus 5 metų, o privalomas pradinis ugdymas – 6 metų amžiaus.

SUDARYTOS SĄLYGOS. 2017 METAIS (LR PREZIDENTĖS D. GRYBAUSKAITĖS TEIKIMU) PRIIMTOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO PATAISOS DĖL PROFESINIO ORIENTAVIMO NUO PIRMOS KLASĖS.

BŪTINA: keičiant bendrojo ugdymo turinį įtvirtinti profesinį orientavimą ugdymo programoje.

ĮGYVENDINTA. 2020 METAIS (LR PREZIDENTO G. NAUSĖDOS TEIKIMU) PRIIMTOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO PATAISOS LEIDŽIANČIOS ĮGYVENDINTI PRIEŠMOKYKLINĮ UGDYMĄ VAIKUI SULAUKUS 5 METŲ, O PRADINĮ UGDYMĄ – 6 METŲ AMŽIAUS.

Siekiant sutelkti pajėgas pedagogams rengti ir kvalifikacijai tobulinti bus suformuota pedagogus rengiančių universitetinių aukštųjų mokyklų asociacija su centrais Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir Klaipėdoje bei edukologijos ir švietimo politikos perspektyvinių tyrimų institutu.

ĮGYVENDINTA. LIETUVOJE SUFORMUOTI UNIVERSITETINIAI MOKYTOJŲ RENGIMO CENTRAI VILNIAUS UNIVERSITETE (su Šiaulių akademija) ir VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETE (su Švietimo akademija).

BŪTINA: Mokslo ir studijų įstatymo pataisa dėl galimybės rengti ikimokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogus pagal profesinio magistro programas Klaipėdos universitete. Švietimo įstatyme įtvirtinti naujas nuostatas, kurios leistų keisti profesijos mokytojo rengimą, pvz: rengti profesijos mokytojus pagal V ISCED programas (LŠT teiktas siūlymas).

1.2. Skatinti bendrojo ugdymo mokyklų kokybės kultūros plėtotę

Vadovaujantis Lietuvos ir pasaulio švietimo institucijų patirtimi, bus sudarytos prielaidos formuoti savitą mokyklos strategiją ir kultūrą, grindžiamą jos bendruomenės – mokytojų, mokinių ir jų tėvų bei administracijos pripažintų vertybių ir nacionalinės švietimo politikos uždavinių derme. Didesnis svoris suteikiamas mokyklos savivaldai, skatinant bendruomenę svarstyti ir apibrėžti visų veiklos sričių (mokymo(si), neformalaus švietimo, socialinės veiklos, kvalifikacijos tobulinimo, administravimo ir infrastruktūros valdymo) kokybės kriterijus ir rodiklius. Mokyklos veiklos savianalizė, dalyvaujant visoms suinteresuotoms šalims ir partneriams, taps esmine prielaida tobulinti strateginį valdymą, kurti besimokančių ir socialiai atsakingą organizaciją.

ĮGYVENDINTA IŠ DALIES. PRIIMTOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO PATAISOS ĮGALINANČIOS PLĖSTI MOKYKLOS SAVIVALDĄ PER MOKYKLŲ TARYBAS.

BŪTINA: teisės aktai, kurie leistų stiprinti mokyklų savarankiškumą atsisakant smulkmeniškos išorės kontrolės (per daug sprendimų priima ŠMSM, savivaldybių tarybos ir administracijos).

1.3. Sukurti bendrojo ugdymo finansavimo modelį, grindžiamą kokybės kriterijais

Formaliojo bendrojo ugdymo finansavimo „mokinio krepšelio“ metodika bus keičiama klasių komplektų finansavimu, susietu su skirtinga didmiesčių ir periferijos situacija. Neformaliojo ugdymo programos bus finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis pagal jų atitiktį ir poveikį įgyvendinant aktualius bendrojo ugdymo politikos uždavinius; bus parengtos programų gairės, vertinimo metodika ir kriterijai.

ĮGYVENDINTA. NUO 2018 METŲ MOKINIO KREPŠELIO METODIKA PAKEISTA KLASIŲ KOMPLEKTŲ FINANSAVIMU. NUO 2021 METŲ NEFORMALIOJO UGDYMO PROGRAMOS FINANSUOJAMOS VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠOMIS.

Mokytojų, kito pedagoginio personalo darbo apmokėjimui bus parengta etatinio apmokėjimo tvarka, atsižvelgiant į darbuotojo atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams.

ĮGYVENDINTA. NUO 2018 METŲ LIETUVOJE ĮVESTAS IR PRADĖJUS ĮGYVENDINTI BUVO TOBULINAMA PEDAGOGŲ ETATINIO APMOKĖJIMO TVARKA.

ĮGYVENDINTA. NUO 2021 METŲ LIETUVOJE IMTA VIENODINTI IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO IR PRADINIO UGDYMO PEDAGOGŲ ATLYGINIMUS SU BENDROJO UGDYMO PEDAGOGŲ ATLYGINIMAIS. KITAIP TARIANT NAIKINAMA DISKRIMINACIJA PEDAGOGŲ ATLYGINIMŲ ATŽVILGIU.

BŪTINA: Švietimo įstatyme numatyti pataisus, kurios leistų kompensuoti su profesine veikla ir darbu susijusias išlaidas.

2. PEDAGOGŲ KOMPETENCIJOS IR KARJERA

Uždaviniai

2.1. Suformuoti vientisą pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo sistemą

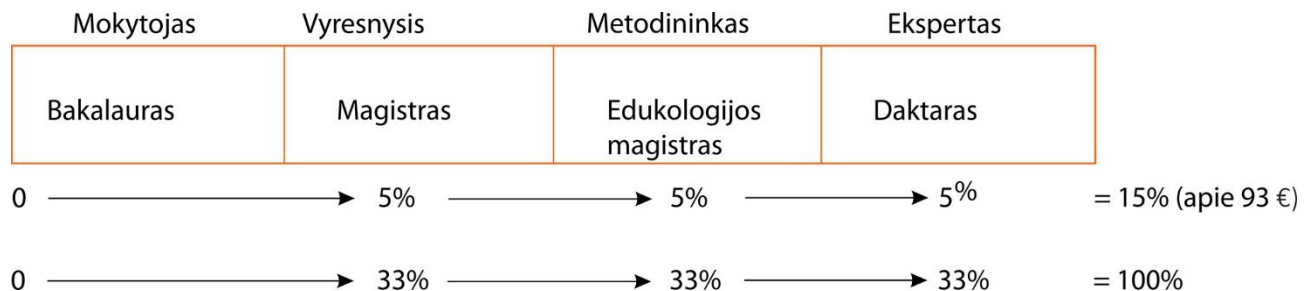
ĮGYVENDINTA: MOKYTOJŲ RENGIMO UNIVERSITETAI ĮPAREIGOTI IR ĮGALIOTI VADOVAUTI MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMUI.

2.2. Užtikrinti nuoseklios pedagogų karjeros prielaidas ir prestižą

BŪTINA: parengti Švietimo įstatymo pataisus numatant vienerių metų (pusės metų) pedagogų kvalifikacijos kėlimo stažuotes geriausiose Lietuvos ar užsienio (pagal finansines galimybes) ikimokyklinėse įstaigose ar bendrojo ugdymo mokyklose.

BŪTINA: parengti Švietimo įstatymo pataisus numatant pedagogų visavertės išankstinės pensijos galimybę sulaukus 50–55 metų amžiaus ir sukaupus 25–30 metų pedagoginio darbo stažą.

BŪTINA: Parengti Švietimo įstatymo pataisus, kuriose būtų įteisintas mokytojų pareigybių susiejimas su mokytojų kvalifikacija – VI lygis (bakalauras), vyresnysis mokytojas – VII lygis (magistras), mokytojas metodininkas – VII lygis (edukologijos magistras), mokytojas ekspertas – VIII lygis (daktaras).

3. MOKINIŲ PASIEKIMAI

Uždaviniai

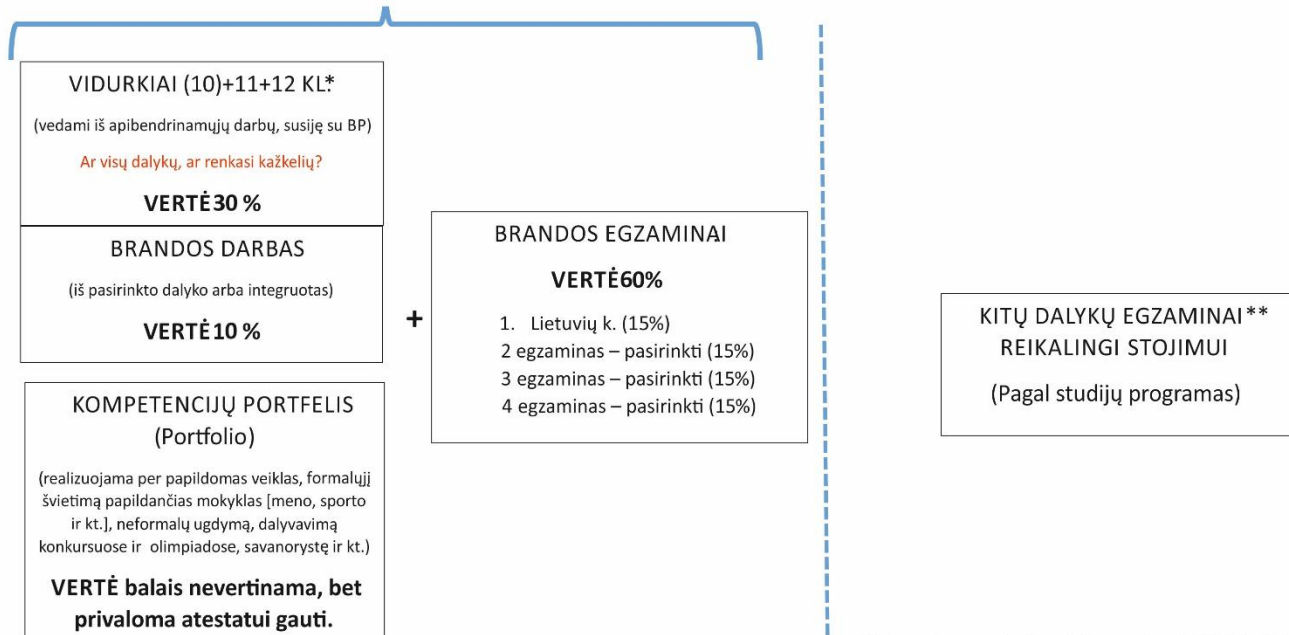
3.1. Tobulinti mokinių pasiekimų vertinimo sistemą

Valstybinių brandos egzaminų sistemą pertvarkyti į kaupiamąjį vertinimą siekiant adekvačiai įvertinti bendrąsias ir skirtingų ugdymo sričių kompetencijas.

BŪTINA: parengti Švietimo įstatymo pataisus, kurios susietų bendrojo ugdymo mokyklą baigiančiojo brandą su mokinio individualiais polinkiais, daugiamečiais formalaus ir neformalaus ugdymo bei ugdymosi pasiekimais.

BRANDOS ATESTATAS– min. 40 balų

STOJIMASĮ AM – min. 60-70 balų

* Siekiant užtikrinti vidurkių pažymių nacionalinį palyginamumą būtų įvestas 10% darbų visuose dalykuose perversinimas. Taip pat dalis apibendrinamųjų vertinimų galėtų būti objektyvūs, nes vertinti įmanoma būtų remiantis tiksliais instrukcijomis (ypač gamtos ir tiksluosius mokslus).

**Egzaminus centralizuotai organizuoja NEC kelis kartus metuose. Yra galimybė laukti daugiau nei vieną kartą, išsilaukti anksčiau (pvz. 11 kl.), perlaukti.

3.2. Keisti stojimo į aukštąsias mokyklas tvarką.

Tikslas: 1. Priėmimo individualizavimas (abituriento poreikiai); 2. Aukštosios mokyklos savitumo/ profilio stiprinimas; 3. aukštosios mokyklos teisė suformuluoti bendruosius ir specialiuosius reikalavimus priėmimui į visų pakopų studijas; 4. Priėmimo reikalavimus derinti ir formalizuoti ŠMM ir aukštosios mokyklos sutartyje dėl veiklos rezultatų (tam tikros krypties specialistų parengimo) ir jų kokybės įsipareigojimų.

BŪTINA: KEISTI MSĮ 59 STRAIPSNĮ, KURIS GALĖTŲ BŪTI FORMULUOJAMAS TAIP:

1. Studijuoti aukštojoje mokykloje pagal pirmosios pakopos arba pagal vientisųjų studijų programas konkurso tvarka priimami asmenys, turintys vidurinį išsilavinimą patvirtinantį brandos atestatą ir atitinkantys aukštosios mokyklos nustatytus bendruosius priėmimo reikalavimus. Aukštoji mokykla gali skirtingoms studijų kryptims nustatyti skirtingus specialiuosius priėmimo reikalavimus, grindžiamus įrodytomis pretendencijų kompetencijomis.
2. Į trumposios pakopos studijas pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros penktąjį lygį atitinkančią koleginių studijų programą konkurso būdu priimami asmenys, turintys vidurinį išsilavinimą ir profesinę patirtį, atitinkančią pasirinktą studijų kryptį, arba profesinę kvalifikaciją, įgytą pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros ketvirtąjį lygį atitinkančią profesinio mokymo programą.

Bendrojo ugdymo mokyklos sėkmingai veiklai galintys padėti Švietimo ir Mokslo ir studijų įstatymų gairės:

1. Teisės aktuose įtvirtinti didesnę pagalbą sugrįžusių iš emigracijos lietuvių šeimų vaikams pagal individualizuotą ugdymo programą iki vienerių metų.
2. Mokslo ir studijų įstatymo pataisa dėl galimybės rengti ikimokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogus Klaipėdos universitete.
3. Švietimo įstatyme keisti profesijos mokytojo rengimo sistemą, tai turi tapti pedagogų rengimo sistemos dalimi.
4. Teisės aktai, kurie leistų stiprinti mokyklų savarankiškumą atsisakant smulkmeniškos išorės kontrolės (per daug sprendimų priima ŠMSM, savivaldybių tarybos ir administracijos).
5. Švietimo įstatyme numatyti pataisas, kurios leistų kompensuoti pedagogams ir švietimo įstaigų vadovams su profesine veikla ir darbu susijusias išlaidas.
6. Parengti Švietimo įstatymo pataisas numatant vienerių metų (pusės metų) pedagogų kvalifikacijos kėlimo stažuotes geriausiose Lietuvos ar užsienio (pagal finansines galimybes) ikimokyklinėse įstaigose ar bendrojo ugdymo mokyklose.
7. Parengti Švietimo įstatymo pataisas numatant pedagogų visavertės išankstinės pensijos galimybę sulaukus 50–55 metų amžiaus ir sukaupus 25–30 metų pedagoginio darbo stažą.
8. Parengti Švietimo įstatymo pataisas, kuriose būtų įteisintas mokytojų pareigybių susiejimas su mokytojų kvalifikacija – VI lygis (bakalauras), vyresnysis mokytojas – VII lygis (magistras), mokytojas metodininkas – VII lygis (edukologijos magistras), mokytojas ekspertas – VIII lygis (daktaras).
9. Parengti Švietimo įstatymo pataisas, kurios susietų bendrojo ugdymo mokyklą baigiančiojo brandą su mokinio individualiais polinkiais, daugiamečiais formalaus ir neformalaus ugdymo bei ugdymosi pasiekimais.
10. Parengti Mokslo ir studijų įstatymo pataisas, kurios leistų priėmimą vykdyti pačioms aukštosios mokykloms pagal jų nustatytus reikalavimus.